

**บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา**

นครปฐม เขต 1

**ROLE OF BASIC EDUCATIONAL INSTITUTION COMMITTEE AFFECTING
STUDENT ASSISTANCE SYSTEM IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS
UNDER THE JURISDICTION OF NAKHON PATHOM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

รื่นรมย์ ทิพยวิมล / RUENROM TIPYAVIMON¹

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย / JITTIRAT SAENGLOETUTHAI²

ดวงใจ ชนะสิทธิ์ / DAUNGJAI CHANASIT³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ระดับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา และ 3) การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จำนวน 317 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน
2. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน
3. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริม สนับสนุน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการพิทักษ์สิทธิเด็ก และด้านการกำกับ และติดตาม

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ อาจารย์ ดร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยร่วมกัน
ทำนายได้ร้อยละ 25 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

คำสำคัญ : คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the role level of basic educational institution committee; 2) the level of student assistance system in educational institution; and 3) roles of basic educational institution committee affecting student assistance system. The sample, derived by proportional stratified random sampling, was 317 administrators and teachers of educational institutions under the Jurisdiction of Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the roles of basic educational institution committee was at a high level.
2. Overall and in specific aspects, the student assistance system in educational institution was at a high level.
3. The roles of basic educational institution committee in the aspects of supporting the mobilization of educational resources and promoting children's rights protection, and supervising and monitoring the implementation of the plan together predicted the student assistance system at the percentage of 25 with statistical significant level at .01.

Keywords: basic educational institution committee, student assistance

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ การค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการสื่อสาร และเทคโนโลยี นอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏ เช่น ปัญหาสื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม เป็นผลเสียต่อสุขภาพกาย และสุขภาพจิต (กรมสุขภาพจิต, 2547: 12)

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลและให้การช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ การนิเทศกำกับติดตาม และการประเมินผล ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้เรียนและแก้วิกฤตสังคม จึงควรนำการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของตนเองโดยมุ่งหวังให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนร่วมมือกันดำเนินงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547: 67)

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้ความสำคัญกับชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 ระบุว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคณะบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับวรากร วงศ์ดาว (2547: 64) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาประถมศึกษา กรณีศึกษาสถานศึกษาบ้านเหล่า และบ้านม่อน อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนอย่างมากในการส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

จากการศึกษาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 (2551: 3) โดยคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต่อเนื่องและมีระบบ นอกจากนี้การประสานงานและการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องยังมีน้อย และไม่ทั่วถึง ทำให้การบริหารจัดการคุณภาพ การศึกษาด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต การป้องกันการช่วยเหลือและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียน ยังไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับประหยัด ติ้เพื่อย (2546: 72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า บุคลากรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ได้ผล เพราะนักเรียนยังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อยู่ สอดคล้องกับประทุม พุ่มเพ็ชร (2549: 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการด้านการดูแลคุณภาพการศึกษา ด้านการดูแลช่วยเหลือสุขภาพทางกายของนักเรียนโรงเรียนวัดสุขวัฒนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานแก้ไขปัญหานักเรียนยังไม่มีประสิทธิผล เพราะครูขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา เคลือบวัง (2550: 65) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และขาดงบประมาณจากชุมชนมาสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาระดับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สมมติฐานการวิจัย

การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

คำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ

1. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยการปฏิบัติตามหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมาย ประกาศ คำสั่ง ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตาม ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทตามภาระหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2543 จำนวน 12 ด้าน แล้วสังเคราะห์และสรุปได้จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาสถานศึกษา 2) การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำหลักสูตร 3) การส่งเสริม สนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษ และการพิทักษ์สิทธิเด็ก และ 4) การกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

2. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือการส่งเสริม พัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่เด็กนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ซึ่งกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ในการดำเนินการวิจัยได้ เสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2556 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 127 คน ครู จำนวน 1,637 คน รวมทั้งสิ้น 1,764 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในปีการศึกษา 2556 มีทำเลที่ตั้งกระจายอยู่ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม

ดอนตุม และกำแพงแสน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุวิมล ติรภานันท์, 2551: 179) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) ของผู้บริหารและครู ได้จำนวนผู้บริหาร 23 คน และจำนวนครู 294 คน รวม 317 คน ดังแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
เมืองนครปฐม	51	849	9	152
ดอนตุม	25	223	5	40
กำแพงแสน	51	565	9	102
รวม	127	1,637	23	294
	1,764		317	

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนการสร้างและการพัฒนาดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถามความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปร แล้วนำมาจัดทำเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัย โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 3 นำกระทงคำถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อกระทงคำถาม แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item objective congruence: IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีตั้งแต่ 0.67-1.00 ได้ข้อกระทงคำถามจำนวนทั้งสิ้น 80 ข้อ

ขั้นที่ 4 แก้ไขข้อกระทงคำถาม แล้วจัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารและครูซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่รับคืนมาตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1978: 161 อ้างถึงใน พิเชิต ฤทธิจักรูญ, 2549: 248) ได้ค่าความเชื่อมั่นของการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่นของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่ากับ 0.97

ขั้นที่ 7 ปรับปรุงข้อกระทงคำถามในด้านการใช้ภาษาให้เหมาะสมและถูกต้องโดยผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นวัดระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นระดับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 317 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำหลักสูตรอยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาได้แก่ การกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$) การส่งเสริม สนับสนุน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และพิทักษ์สิทธิเด็ก ($\bar{X} = 4.09$) และการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาอยู่ในลำดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.03$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

(n = 317)

ข้อ	การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.03	0.65	มาก	4
2.	การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำหลักสูตร	4.20	0.54	มาก	1
3.	การส่งเสริม สนับสนุน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และพิทักษ์สิทธิเด็ก	4.09	0.57	มาก	3
4.	การกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา	4.18	0.57	มาก	2
รวม		4.12	0.55	มาก	

ตอนที่ 2 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมและพัฒนาอยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ($\bar{X} = 4.36$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.34$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.24$) และ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และลำดับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

(n = 317)

ข้อ	การดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1.	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.36	0.45	มาก	2
2.	การคัดกรองนักเรียน	4.21	0.50	มาก	5
3.	การส่งเสริมและพัฒนา	4.41	0.48	มาก	1
4.	การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.34	0.51	มาก	3
5.	การส่งต่อ	4.24	0.57	มาก	4
	รวม	4.31	0.50	มาก	

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการส่งเสริมสนับสนุน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการพิทักษ์ สิทธิเด็ก (X_3) และการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (X_4) เป็นตัวแปรที่ได้รับ เลือกเข้าสมการถดถอย และสามารถอธิบายความผันแปรของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 (Y_{tot}) ได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.250 ซึ่งแสดงว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการพิทักษ์สิทธิเด็ก (X_3) และ การกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (X_4) ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน และร่วมกันทำนุบำรุงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้ร้อยละ 25

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 2.60 + 0.24 (X_3) + 0.16 (X_4)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.31 (Z_3) + 0.21 (Z_4)$$

ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

(n = 317)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	15.75	7.87	52.28**
Residual	314	47.28	0.15	
Total	316	63.03		

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SE _b	t
ค่าคงที่	2.60		0.16	15.44**
การส่งเสริมสนับสนุน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และพิทักษ์สิทธิเด็ก (X ₃)	0.24	0.31	0.06	3.94**
การกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (X ₄)	0.16	0.21	0.06	2.69**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

R = 0.500   R² = 0.250   SEE. = 0.388

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำหลักสูตรอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการกำกับ และติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา ด้าน

การส่งเสริม สนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการพิทักษ์สิทธิเด็ก ด้านการกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เน้นหลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของชุมชน และการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ให้สามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถจัดการศึกษาได้ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทมากขึ้นใน การจัดการศึกษาของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรของท้องถิ่นร่วมกับโรงเรียน สอดคล้องกับประยูร ระดาบุตร (2546: 34) ได้ศึกษาการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านปากช่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้า มามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาทุกขั้นตอน สอดคล้องกับสมหวัง อ่อนราษฎร์ (2546: 44) ได้ศึกษาการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนหนองกุง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยะผิง จังหวัด กาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ที่มีความกระตือรือร้น และความตั้งใจในการเข้ามาปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตน ให้การเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ส่งผลให้การจัดทำแผน พัฒนาโรงเรียนร่วมกันระหว่างครูกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์

2. การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ และด้านการคัดกรองนักเรียนตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาติ สง่าแสง (2551: 82) ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการและกรมสุขภาพจิตได้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนและเยาวชน ของไทย และเพื่อเป็นการสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหานักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จนก่อให้เกิดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นในโรงเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 สอดคล้องกับวรการ วงศ์ดาว (2547: 64) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียน บ้านเหล่า และบ้านม่อน อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

3. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการถดถอย 2 ตัว คือ การส่งเสริม สนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการพิทักษ์สิทธิเด็ก กับการทำกับ และติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถทำนายการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 25

3.1 ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการพิทักษ์สิทธิเด็ก ส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันการศึกษาไม่ใช่เป็นเรื่องสถานศึกษาอย่างเดียว แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีบทบาทและให้ความสนใจตระหนัก ร่วมมือ ส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดการศึกษา ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 ได้กำหนดบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาในทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน โดยร่วมส่งเสริม สนับสนุน ให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ร่วมกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ในท้องถิ่น การศึกษาและเก็บข้อมูลของเด็กที่มีความพิการและด้อยโอกาส เพื่อให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา ส่งเสริมเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเกษมฐานวิเศษ (2547: 55) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนนาเสียวศึกษาธิการ อำเภอมะเข่ จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัย พบว่า หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในด้านคณะครูและชุมชนร่วมกันพัฒนาการศึกษา โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมโดยกลุ่มแม่บ้านทำให้ครูและนักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยชุมชนที่มีความรู้ได้แสดงความเสียสละในการเข้ามาสอนให้นักเรียนกับครู แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้เกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น การประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบ ชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการติดตามข่าวสารของโรงเรียนด้วยดีตลอดมา ทำให้ชุมชนได้ทราบถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย สอดคล้องกับวรการ วงศ์ดาว (2547: 64) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่า และบ้านม่อน อำเภอลอง จังหวัดแพร่ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

3.2 ด้านการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับติดตาม และส่งเสริมกิจการของโรงเรียนสอดคล้องปรัชญา ระดาบุตร (2546: 34) ได้ศึกษาการพัฒนา การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านปากช่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนทุกชั้นตอน

ส่วนด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาและการให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำหลักสูตร ไม่ส่งผลกระทบต่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2547: 21-22) ได้กล่าวถึง ปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และคณะกรรมการ สถานศึกษาไม่ยอมแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับเกษม ฐานวิเศษ (2547: 55) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนนาเสียวศึกษาคาร อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ให้ความสำคัญในการเข้า ร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขาดความต่อเนื่อง ในด้านการประสานความสัมพันธ์กัน จึงทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา สอดคล้องกับประยูร ระดาบุตร (2546: 34) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านปากช่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความวิตกกังวลในการปฏิบัติงาน สาเหตุมาจากความไม่เชื่อมั่นในตนเอง เพราะยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรจัดการประชุมชี้แจง ให้ความรู้และแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยมีวิทยากรที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการดำเนินงาน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นผู้แนะนำ เนื่องจากผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และ ผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนบางส่วน คิดว่าการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียนเป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการ ต้องสร้างความตระหนักในการดำเนินงานอย่างจริงจัง และเป็นระบบที่สอดคล้องกัน จึงจะทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือศึกษาดูงาน ให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาให้กับกรรมการ ผู้บริหาร ครู และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนที่ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อลดการผูกขาดการใช้อำนาจคนเดียว หรือกลุ่มเดียว และเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานได้อย่างสร้างสรรค์

1.3 ควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา ในเรื่องกำหนดวัน เวลาประชุม เพื่อลดปัญหาเรื่องคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ว่างหรือไม่มี เวลาเข้าประชุม และควรแจ้งกำหนดการวันและเวลาประชุมให้กรรมการสถานศึกษาทราบล่วงหน้า อย่างน้อย 1 สัปดาห์ และควรจัดประชุมเดือนละหนึ่งครั้ง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

สรุป

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำหลักสูตรอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ การกำกับติดตาม การดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา และการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาอยู่ใน ลำดับต่ำสุด และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียนอยู่ในลำดับต่ำสุด การปฏิบัติตามบทบาทของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งผลต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา และการพิทักษ์สิทธิเด็ก และ 2) ด้านการกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผน ของสถานศึกษา โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 25

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- กรมสุขภาพจิต. (2547). **คู่มือวิทยากร ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)**. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมสุขภาพอนามัย.
- เกษม สุวานวิเศษ. (2547). **ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนนาเสียวศึกษาคาร อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- นิตยา เคลือบวัง. (2550). **บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอกขี้เหล็ก เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประชุม พุ่มเพ็ชร. (2549). **การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้านการดูแลช่วยเหลือสุขภาพร่างกายของนักเรียนสถานศึกษาวัดสุขวัฒนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ประยูร ระดาบุตร. (2546). **การพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านปากช่อง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประหยัด ดีเพ็ช. (2546). **การพัฒนาบุคลากรด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน สถานศึกษาสนธิราษฎร์วิทยา อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2549). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: เข้าออฟเดอะมีส์.
- วรากร วงศ์ดาว. (2547). **การศึกษาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ประถมศึกษา: กรณีศึกษาสถานศึกษาบ้านเหล่า และบ้านม่อน อำเภอคลอง จังหวัดแพร่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- สมหวัง อ่อนราษฎร์. (2546). การพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนหนองกุง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุชาติ สง่าแสง. (2551). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุวิมล ตีรกานนท์. (2551). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. (2551). วารสารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. นครปฐม: เพชรเกษมพริ้นติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2551). การพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลักสูตรผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.